

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжк-09-000 008
Бања Лука, 29.10.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Слободана Милашиновића, као предсједника вијећа, мр Велка Икановића и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибич, у кривичном предмету против оптуженог Д. Т., због кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) Кривичног закона Републике Српске, након одржаног усменог и јавног претреса коме су присуствовали републички тужилац мр Ненад Врањеш, оптужени и њихов бранилац, адвокат Б. П. из Б., донио је 29.10.2009. године и истог дана јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени Д. Т., син Л. и мајке С., рођене Т., рођен 08.07.1958. године у О. II, општина Б. III., гдје и пребива к. бр. 207, Србин, држављанин РС и БиХ, пољопривредник, писмен са завршеном основном школом, ожењен, отац двоје дјеце, војску служио 1978. године у З., без чина, води се у војној евиденцији код МО Б. III., власник куће, трактора и путничког аутомобила марке „Пасат“, неосуђиван, не води се поступак за које друго кривично дјело, налази се на слободи,

На основу члана 290. тачка а) Закона о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА СЕ ОД ОПТУЖБЕ

Да је :

Дана 6. октобра 2007. године, око 04,00 часа, у двориштву своје породичне куће у мјесту О. II, општина Б. III., примјетио оштећеног Д. М. у путничком моторном возилу марке „Голф 3“, власништво кћерке оптуженог С. Т., након чега је изашао из куће носећи у руци пиштољ марке „Црвена застава“ цалп. 7,65 мм, фабрички број ..., те упозорио оштећеног да се удаљи из возила и дворишта његове куће, вратио се према кући у којој су спавале његова мајка, супруга и кћерка и позвао супругу да позове у помоћ комшије С. С. и М. А., а када су се укућани пробудили и почели јаукати, оштећени излази из возила кроз прозор врата сувозача, говорећи неповезано да пада киша, иако киша није падала, упитао оштећеног ко је, шта је и шта ради у његовом дворишту, а оштећени му одговара да је у Б. рат, да се гине и убија, полазећи према кући оптуженог па

када га је оптужени упозорио да у кућу не може ући, оштећени је упоран да уђе у кућу, а оптужени га поново упозорава „Нећеш ми у кућу“ и захтјева да оштећени напусти двориште његове куће, након чега га оштећени удара шамаром у лијеву страну лица и хвата за десну руку у којој оптужени држи пиштољ, те хвата и за пиштољ, и у току отимања пиштоља оптужени испљује један метак који оштећеног погађа у предјелу десне предње стране врата и наноси му повреду у виду прострелине што доводи до искрвављења из расцјепа десне југуларне вене и десне поткључне вене, расцјепу плућа и раскиданих крвних судова дуж канала прострелине, услед чега наступа смрт оштећеног,

- чиме би починио кривично дјело убиства из члана 148. став (1) Кривичног закона Републике Српске.

На основу члана 100. став (1) Закона о кривичном поступку трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

На основу члана 108. став (1) Закона о кривичном поступку оштећена В. С. се са имовинскоправним захтјевом у цјелости упућује на парницу.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Добоју број: 013-0-К-08-000 003 од 12.6.2008. године, а на основу члана 290. тачка а) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), а у вези члана 11. став (3) Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗРС), оптужени Д. Т. ослобођен је оптужбе да је починио кривично дјело убиства из члана 148. став (1) КЗРС. Сходно члану 100. став (1) ЗКП одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, а оштећена В. С. је у смислу члана 108. став (4) ЗКП упућена на парнични поступак ради остварења имовинскоправног захтјева.

Жалба окружног тужиоца у Добоју ову пресуду првенствено побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка ј) ЗКП, коју жалба налази у томе да у побијаној пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама, посебно апострофирајући да првостепени суд не даје довољне и јасне разлоге зашто не прихвата налаз и мишљење вјештака оптужбе Ђ. О. у дијелу који се односи на даљину пуцања, а прихвата налаз и мишљење вјештака одбране Н. М. и да је са више пажње и критичности првостепени суд требао цијенити налаз и мишљење вјештака оптужбе неуропсихијатра др. В. К. Жалба такође сматра да је суд погрешно утврдио чињенично стање слиједом чега је дошло и до повреде Кривичног закона.

Дакле, замјерке жалбе окружног тужиоца побијаној пресуди се огледају, прије свега, у приговору мањкавости чињеничне основе пресуде заснованом на тврдњи да су закључци у погледу одлучних чињеница за постојање нужне одбране резултат погрешне оцјене доказа, а потом да су ти недостаци у чињеничној основи довели до погрешне примјене закона, и коначно да је образложење побијане пресуде захваћено битном повредом одредаба кривичног

поступка у облику недостатка разлога о одлучним чињеницама, које супстанцирају појам нужне одбране.

У поступку по жалби окружног тужиоца у Добоју, овај суд је рјешењем број: 118-0-Кж-08-000 141 од 9.10.2008. године укинуо првостепену пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка, те одредио одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске. По одржаном претресу оптужени је пресудом овог суда број: 118-0-Кжк-08-000 015 од 13.1.2009. године оглашен кривим због кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) КЗРС у вези члана 11. став (3) КЗРС и осуђен на казну затвора у трајању од једне године. Поводом жалбе браниоца оптуженог трећестепено вијеће Врховног суда Републике Српске је рјешењем број: 118-0-Кжж-09-000 008 од 16.7.2009. године укинуло пресуду Врховног суда Републике Српске број: 118-0-Кжк-08-000 015 од 13.1.2009. године и предмет вратило другостепеном претресном вијећу на поновно одлучивање.

Након што је у складу са наведеним рјешењем, а у смислу одредбе члана 323. став (2) ЗКП, одржао претрес, ради отклањања неправилности због којих је другостепена пресуда укинута, претресно вијеће је одлучило као у изреци из сљедећих разлога:

На претресу одржаном пред овим судом дана 29.10.2009. године прихваћени су раније изведени докази на главном претресу пред првостепеним судом и на претресу пред овим судом дана 13.1.2009. године из разлога што су свјedoци и вјештаци саслушани по правилима директног и унакрсног испитивања.

Цијенећи изведене доказе појединачно и у међусобној повезаности у смислу члана 287. став (2) ЗКП и посебно свједочење оптуженог, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Није спорно да је оптужени Д. Т. критичног догађаја, дана 6.10.2007. године, око 04,00 часа у дворишту своје породичне куће у мјесту О., лишио живота Д. М. на начин како је то описано у изреци ове пресуде. Овакво чињенично стање у погледу мјеста извршења дјела, начина извршења дјела и узрочне везе радњи оптуженог са наступјелом посљедицом смрти оштећеног, произилази из садржаја исказа оптуженог датог у својству свједока, писменог доказног материјала о нађеним траговима приликом обављања увиђаја на лицу мјеста (које је тужилац изнио на главном претресу а чију вјеродостојност и законитост прибављања одбрана није оспорила), налаза и мишљења вјештака судско-медицинске и балистичке струке, који налази су као доказни материјал прихваћени након свједочења вјештака на главном претресу пред првостепеним судом, и допуне налаза и мишљења вјештака балистичке струке на претресу пред овим судом.

У току главног претреса пред првостепеним судом и у току жалбеног поступка, односно у жалби и на оба претреса пред другостепеним судом, тужилаштво заступа тезу да су се у поступању оптуженог критичног догађаја остварили сви елементи кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) КЗРС, а одбрана првенствено развија тезу да је оптужени наведене радње, којим је

критичног догађаја лишио живота Д. М., предузео бранећи нужном и сразмјерном одбраном своја законом заштићена добра од наметнуте присиле, коју ничим није скривио, од стране убијеног Д. М., па слиједом тога заузима становиште да радње оптуженог, усљед поступања у нужној одбрани, немају карактер кривичног дјела.

Након анализе и садржајне оцјене доказа оптужбе и одбране изведених на главном претресу, чије извођење на претресу пред овим судом није поновљено осим исказа оптуженог као свједока и допуна балистичких вјештачења, по одлуци вијећа и уз сагласност странака у смислу одредбе члана 323. став (2) ЗКП, овај суд налази да је правилно утврђење првостепене пресуде по коме се у радњама оптуженог описаних у изреци ове пресуде, стичу сва битна обиљежја кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) КЗРС и да је ово кривично дјело извршено у нужној одбрани, односно под околностима које искључују постојање кривичног дјела.

Теза о одбрамбеном карактеру радњи оптуженог при извршењу убиства темељи се на исказима свједока, налазима и мишљењима вјештака и материјалним доказима проведеним на главном претресу, који су прихваћени и допуњени од стране овог вијећа на претресима пред овим судом. Објашњавајући околности које су непосредно претходиле предузимању радњи пуцања из пиштоља, оптужени тврди да је, након што је примјетио непознато лице у путничком моторном возилу марке „Голф 3“, који је био паркиран 10-ак метара удаљен од улазних врата куће, а касније препаркиран пред улаз куће, изашао из куће носећи у руци пиштољ и упозорио оштећеног да се удаљи из возила и дворишта његове куће, вратио се према кући у којој су спавале његова мајка, супруга и кћерка и позвао супругу да позове у помоћ комшије С. С. и М. А., а када су се укућани пробудили и почели јаукати, ово лице излази из возила кроз прозор врата сувозача, говорећи неповезано да пада киша, иако киша није падала, да је упитао ово лице ко је, шта је и шта ради у његовом дворишту, а овај му одговара да је у Б. рат, да се гине и убија, полазећи према кући оптуженог па када га је оптужени упозорио да у кућу не може ући, оштећени је упоран да уђе у кућу, а оптужени га поново упозорава „Нећеш ми у кућу“ и захтјева да оштећени напусти двориште његове куће, након чега га оштећени удара шамаром у лијеву страну лица и хвата за десну руку у којој оптужени држи пиштољ, те хвата и за пиштољ, па у току отимања пиштоља испалује један метак након чега оштећени напушта двориште оптуженог. Када је у питању физички однос – сразмјер између оптуженог и оштећеног, оптужени наводи да је он висок 184 центиметара а да је у вријеме догађаја (6.10.2007. године) био тежак око 84 килограма, описујући при томе оштећеног као особу која је за главу виша од њега, добре ухрањености и развијености.

Критички цијенећи изнесене наводе у исказу оптуженог у вези са садржајем навода његовог исказа у цјелини, као и у међусобној повезаности тог исказа са увиђајном документацијом, као и осталим доказима проведеним на главном претресу и претресу пред овим судом, и овај суд прихвата као увјерљиво и истинито свједочење оптуженог (других, непосредних очевидаца није било) и слједећи овакав исказ дјелимично мијења чињенични опис дјела тако што додаје чињенице и околности из којих произилази понашање оштећеног, односно противправни напад оштећеног на оптуженог, налазећи да

се ради о истовремености противправног напада и одбијања напада, те да је оптужени штитио своје правно заштићено добро од истовременог противправног напада оштећеног.

Наиме, искази саслушаних свједока и други изведени докази на главном претресу, на које се првостепена пресуда позива и које исказе садржајно критички анализира, као и допуна ових доказа на претресу, сасвим поуздано потврђују закључак да је оптужени, након што је примјетио непознато лице у путничком моторном возилу, изашао из куће носећи у руци пиштољ и упозорио оштећеног да се удаљи из возила и дворишта његове куће, након чега се оптужени вратио према кући, у којој су спавале његова мајка, супруга и кћерка, и позвао супругу да позове у помоћ комшије, а када су се укућани пробудили и почели јаукати, оштећени излази из возила кроз прозор врата сувозача, говорећи неповезано да пада киша, иако киша није падала, па када оптужени пита оштећеног ко је, шта је и шта ради у његовом дворишту, а овај му одговара да је у Б. рат, да се гине и убија, полазећи према кући оптуженог који га упозорава да у кућу не може ући, оштећени је упоран да уђе у кућу, а оптужени га поново упозорава „Нећеш ми у кућу“ и захтјева да оштећени напусти двориште његове куће, након чега га оштећени удара шамаром у лијеву страну лица и хвата за десну руку у којој оптужени држи пиштољ, те хвата и за пиштољ, па у току отимања пиштоља оптужени испалује један метак након чега оштећени напушта двориште оптуженог и да овакве радње оптуженог имају одбрамбени карактер у смислу члана 11. став (1) и (2) КЗРС.

Утврђена озбиљност и интензитет напада од стране оштећеног се не може довести у сумњу код неспорне чињенице да је оптужени претходно, како је описано, био нападнут од стране оштећеног. Сразмјерност између интензитета извршеног напада од стране оштећеног и предузете одбране од стране оптуженог се не може довести у питање. Наиме, ова сразмјера (као неопходни услов за постојање нужне одбране) се не може цијенити искључиво према употребљеном средству одбране, него се морају узети у обзир све околности под којима је дјело извршено, да би се могло поуздано утврдити да ли је оптужени имао на располагању друго средство одбране, којим би мање повриједио нападачево добро, а које средство би било подобно за сузбијање напада. Околности конкретног случаја посматрано с аспекта времена извршеног напада (око 4 сата послје пола ноћи), озбиљности извршеног напада и његовог интензитета, физичких предиспозиција оптуженог у односу на оштећеног и употребљеног средства одбране, указују да оптужени критичног догађаја није прекорачио границу нужне одбране. На основу чињенице да је оптужени употребио у критичној прилици пиштољ према оштећеном као нападачу, који упорно покушава да уђе у кућу оптуженог и поред више пута вербалног упозорења, а затим удара шамаром оптуженог и хвата га за руку у којој је држао пиштољ, не може оправдати становиште по коме се ради о прекорачењу нужне одбране само због тога што оштећени у тренутку напада није имао никакав предмет у рукама, јер околности конкретног случаја указују на неопходност одбране те на то да у датој ситуацији оптужени није располагао другим средством одбране којим би могао сузбити напад.

Изнијете чињенице од значаја за постојање нужне одбране у радњама оптуженог критичног догађаја су резултат широке и садржајне анализе, с аспекта вјеродостојности, проведених доказа и свједочења оптуженог на главном претресу и претресу пред овим судом. Правилно је утврђена чињенична подлога свих пет диферентних појмова нужне одбране, односно услова напада који изражавају кроз синтагме „понашање човјека,, које се састоји у чињењу, а само изузетно у нечињењу, „уперен на било које правом заштићено добро,, при чему не постоји ограничење у погледу врсте и значаја добра, „противправан,, што значи да је противправан нормама правног система објективно цјенећи, „истовременост,, која постоји све док напад траје, а то значи све док не престане као и онда када напад непосредно предстоји и „стваран,, што значи да напад мора стварно постојати или се, у супротном, ради о путативној или уображеној нужној одбрани. Утврђене су и цијењене чињенице од одлучног значаја за оцјену сразмјере између интензитета напада и неопходно потребне одбране за његово одбијање, односно објективна потребна мјера нужне одбране као и да ли је употребљена она одбране која по начину и јачини представља најблаже одбрамбено средство. По овим принципима овај суд је анализирао карактер напада, начин и средство којим је оштећени вршио напад, те позицију нападача и оптуженог у конкретној ситуацији, дајући им одговарајућу улогу при оцјени адекватности интензитета одбране оптуженог, па је, уносећи у изреку пресуде све околности и радње убијеног лица које представљају истовремени противправни напад на учиниоца од којих зависи примјена закона, утврдио да је кривично дјело учињено у нужној одбрани.

Из свега наведеног, овај суд налази да резултати проведених доказа указују да је оптужени кривично дјело убиства учинио у нужној одбрани, што представља општи основ искључења постојања кривичног дјела, а опет што значи да дјело за које је оптужен није законом прописано као кривично дјело, па је слиједом тога оптуженог ослободио од оптужбе на основу члана 290. тачка а) ЗКП.

Обзиром на то да је донесена ослобађајућа пресуда одлучено је да трошкови кривичног поступка у смислу члана 100. став (1) ЗКП падају на терет буџетских средстава, а да се оштећена В. С., на основу члана 108. став (1) ЗКП, са имовинскоправним захтјевом у цјелости упућује на парницу.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Слободан Милашиновић

Тачност овог пријеписа овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић